

ÅRSBERETNING RØYKEN HISTORIELAG 2016

Styret

Styret har i perioden bestått av:

Kåre Selvik	leder
Bjørn Auke	nestleder
Arnulv Solberg	kasserer
Bernt Otto Hauglin	sekretær
Inger-Lise Aabye	styremedlem
Morten Fleischer	varamedlem
Arne -Edvard Torvbråten	varamedlem
Per Olav Berg	varamedlem

Revisorer:

Harald Melvold, Martin Aasgaard

Valgkomité:

Bjarne Kjos(leder), Per Olav Berg, Ingrid Bjørnstad

Medlemmer

Vi har pr. 31.12.16 670 medlemmer, derav ca 25 nye vervet på slutten av 2016. Disse betaler medlemskontingent fra 2017.

Medlemskap

Røyken Historielag er medlem av Landslaget for lokalhistorie. Kontingenten for medlemskap er kr.13,- pr. medlem. Landslaget ordner med bl.a. skattefritak ved bidrag og momsrefusjon ved innkjøp. Kåre Selvik er varamedlem til styret i landslaget.

Styrets arbeid

Det har i 2016 vært avholdt åtte styremøter og 73 saker er behandlet.

I forbindelse med historielagets 50 årsjubileum er det gjennomført en rekke arrangementer:

- Meget vellykket jubileumsfest på BIF huset i Bødalen 20. januar med 100 deltagere.
- Isdag på Ramton 21. februar i flott vintervær. Demonstrasjon av isskjæring vakte stor interesse.
- Bygdedag på Hernestangen 4-5 juni, også i fint vær med årets første jordbær!
- Tur med veteranbuss «Røyken Rundt» 28. august som også ble meget vellykket. Det var stopp en rekke steder med foredrag .
- Oldtidsmasjen ble arrangert for 27. gang med 65 deltagere, mange nye og unge deltagere.
- Stand på julemarkedet i Sekkefabrikken 4.12. vakte stor interesse, og medlemmer ble vervet
- Skoleprosjektet «Røyken forteller» for 4.klassinger ble videreført.

- En modernisert hjemmeside er introdusert, og FaceBook siden er fulgt opp.
- Det er innledet samarbeid med Hyggen/Jerdal historiegruppe om restaurering av «Skipperstua».
- Styret har nedsatt en arbeidsgruppe med oppdrag å utvikle en strategi for lagets virksomhet i fremtiden
- Røyken formannskap har bestemt at kommunedelplanen for kulturminner og kulturmiljøer skal vedtas som en temaplan. Kommunen har satt ned ei arbeidsgruppe som skal utarbeide et forslag til en slik plan. Kåre Selvik er Historielagets er representant i gruppa.

Økonomi.

Regnskapet for 2016 viser et overskudd på kr. 3.889, en nedgang på ca kr. 100.000 fra foregående år (2015 hadde med en gave på Kr 150.000)

Driftsinntektene beløper seg til kr. 401.500. Driftskostnadene utgjør kr. 401.000. Renteinntektene er kr. 3.434.

Vi mottok i 2016 kr. 4.030 som minnegave ved Jorunn Dambo's bortgang. Gaven avsettes som fond for senere å finne et tjenlig formål. Historielaget har gjennom de senere år mottatt ca. kr. 167.000 i gaver fra nåværende og tidligere medlemmer.

De største inntektspostene er medlemskontingent med kr. 184.800 og leieinntektene på Kornmagasinet med kr. 88.200. Vi har hatt ca 120 utleiedager i 2016, dette er 20 dager færre enn foregående år.

De største kostnadene gjelder produksjon av Årbok og Bygdemagasinene med ca. kr.88.300. Gjennomføringen av arrangementene i jubilumsåret endte med en netto kostnad på kr. 26.300. Det er kun utført løpende vedlikehold på lagets bygninger.

Forsikringene utgjør kr. 30.500. Lagets bygninger er fullverdiforsikret, også for husleietap i 36 måneder for Kornmagasinet. Inventar og annet løsøre er forsikret for totalt ca. 3 mill. kroner.

Likviditeten er god. Ved årsskiftet hadde vi ca. kr. 682.000 i bank og kasse. Laget hadde ved årsskiftet ca. kr. 25.000 i kortsiktig gjeld. Det henvises til lagets årsregnskap med noter.

Medlemsmøter og arrangementer

- Den tradisjonelle dugnadsfesten ble avholdt på KM 5.februar.med god deltagelse.
- Årsmøtet 2016 ble avholdt 10.mars med Rolf «Mulen»Karlsen som foredragsholder.
- Som vanlig ble Gjellumstua holdt åpen på søndager juni-august. Her viser vi også frem låven med div. gjenstander samt den nye plattingen med jordbruksredskaper.

- Historielaget hadde stand under «Røykenmila» 4.september. Laget fikk kr 8.000 som en del av overskuddet på arrangementet.
- Fellesmøte med Vollen Historielag 15. september.
- Høstmøtet ble avholdt 13.oktober med foredrag av Jan Richardt fra Hurum Historielag.
- Julemøtet ble avholdt 1. desember med Jan Erik Ask som foredragsholder.

Oldtidsveien

Etter avtale med Røyken Kommune er den årlige rapporten sendt inn, med bemerkninger fra rodeleiderne. Kontaktperson i kommunen er Cato Steinsvåg.

Siriplassen på vei ned mot Slemmestad er ikke ryddet opp av Viken skog. Viken skog skal ta ut tømmer i Bø Nordmark de nærmeste ukene, og er dermed i området. Her regner vi med at kommunen tar kontakt og følger opp.

Sti ved Heimansbakken i Slemmestad sklir ut, og må settes i stand. Bøkleivene ved ungdomsskolen er videreført. Noe merking og kvisting er gjort av rodeledere. Dette er den enkelte rodeleders ansvar.

Jettegropa ved Syltingli må pusses opp. Vi tar kontakt med eier.

Kyststien 2016

Etter at det for to år siden kom opp ei vindeltrapp i det gamle fabrikkområdet, som gir adkomst til stien over Tåjeåsen, er det mange som har tatt denne stien i bruk. Kommunen vil nå forsøke å få til avtaler med Norcem og DNB for å få formalisert denne traséen, slik at den kan merkes.

Trappa ved Slemmestad sentrum, som i mange år har vært i elendig forfatning, er nå reparert og sikret.

I naturvernområdet i Oddemarka er det nå foretatt uttak av gran, og langs stien her er det nå åpent og fin utsikt over sjøen.

Formannskapet har igjen vedtatt å igangsette detaljregulering av kyststien gjennom Grunnvik, og har nå engasjert et konsulentfirma for utredning og regulering. Vi håper at dette kan gjennomføres slik at traséen kan tas i bruk fra neste sesong. Det er nå gått 12 år uten en sammenhengende kyststi langs Oslofjorden.

Vi arbeider med å få fremført stien innerst i Nærnesbukta over Propsen. Det er nå greit å gå der, men vi har foreløpig ikke fått avklart hele traséen med grunneier.

Vi har fått en ryddesag av kommunen, og denne er til god hjelp for å holde stien åpen og ryddig.

Vi har ryddet for kvist og vindfall, merket og satt opp skilt, og har nedlagt ca. 160 timer på kyststien i 2016.

Museumskomitéen

Museumskomiteen har i dag 7 faste medlemmer som møtes torsdag formiddag enten på Kornmagasinet eller på Hernestangen. Møtene starter alltid opp en med hyggelig prat og kaffe/kaker før arbeidet settes igang.

Vårt ansvar er, som det fremgår av navnet, å ta vare på våre museumsgjenstander som er fordelt på tre steder – Kornmagasinet, Gjellumstua og låven på Hernestangen.

Vi har i dag vel 2.200 gjenstander som inngår i samlingen og de fleste er nå registrert, merket og fotografert.

På Kornmagasinet har vi laget adskilte rom med temaer som butikk, kammers, håndarbeid, kjøkken, krigsmateriell og våpen, isdrift, snekkerbu og smed og tilslutt skolemateriell.

De to siste årene har vi i samarbeid med Røyken kommune og «Den Kulturelle Skolesekken» startet et opplegg som heter «Røyken forteller», for alle skoleklasser på 4 trinn i kommunen.

Høsten 2015 startet opplegget på Kornmagasinet med opplæring i Røykens historie og omvisning i museet. Formidlingen har to nåværende/tidligere lærere som er medlem i laget/ museumskomiteén tatt seg av. Dette har vært vellykket og opplegget har fortsatt høsten 2016 også.

I tillegg har trinn 2 startet med et opplegg på Hernestangen. Denne delen har museumskomiteén og en tidligere lærer stått for. Dette har også vært vellykket. Klassene får med dette en halv dag på Kornmagasinet og uken etter det samme på Hernestangen. Vel 300 elever har sist høst fått lære mye om Røyken. Tilbakemeldingene fra skolene har vært svært positive.

Vi trenger flere medlemmer til museumskomiteen, gjerne med litt datakunnskap, eller noen som har lyst til å være med å bygge opp våre museer. Styret har stort sett tatt ansvar for å holde Gjellumstua og låven på Hernestangen åpen hver søndag i sommer månedene, mens Museumskomiteén står for drift og vedlikehold som krever litt arbeid hele året igjennom. Komiteen har i høst hatt studietur til Halden og Fredrikstad som ga god inspirasjon og faglig påfyll.

Vi har i første halvår 2016 nedlagt 550 dugnadstimer og i siste halvår brukt 340 timer – det vil si at vi har hatt et hektisk år med totalt 890 timer for laget.

Komiteén har berget gjenstander fra 3 låver i Røyken som skulle rives og fått plassert en del store gjenstander på vårt nye lager på låven i Prestegården. Røyken Historielag har leid kjørebua i låven (ca. 120m²) for 5 år av Opplysningvesenets fond som eier låven og Prestegården i Røyken.

Bygdemagasinet

Bygdemagasinet redaksjon har i 2016 bestått av Bjørn Fossnes, Kjell Jørgensen, Rolf Karlsen og Arne Myrvang, med sistnevnte som leder.

Bygdemagasinet har som vanlig kommet ut med to utgaver i løpet av året, nr 69 i mai og nr 70 i november.

Stofftilgangen til disse to utgavene har vært god, men det skyldes for en stor del et par trofaste bidragsytere. Røyken Historielag har 670 medlemmer, og vi er overbevist om at mange sitter inne med interessant lokalhistorisk stoff som utvilsomt vil være verd å publisere i Bygdemagasinet. Ta kontakt!

Slekts- og gårdshistoriekomiteén

Slekts- og gårdshistoriekomiteén har i 2016 bestått av Odd Arne Svendsrud, Jorunn Dambo, Anne E. Myrvang, Ragnar Ølstad, Jan Ølstad, Kjell Nergaard, Tone Stokker Martinsen og Arne Myrvang. Sistnevnte er komitéleder.

Komiteéns mangeårige medlem Jorunn Dambo gikk dessverre bort 3. juli. Selv om hun på grunn av sykdom ikke var aktiv de siste årene, var hun i mange år en ressursperson for gruppa. Se forøvrig minneord i Bygdemagasinet nr 70, november 2016.

Komiteén har i 2016 hatt møter på Kornmagasinet stort sett hver mandag mellom kl 18:00 og 20:00. I 2017 vil vi flytte samlingene våre til torsdager med samme klokkeslett.

Arbeidet har også i år vesentlig bestått av transkripsjon av kirkebøker.

Det transkriberte materialet korrekturleses og legges inn i et dataprogram spesielt utviklet for formålet, og oversendes Digitalarkivet. Dette arbeidet er en del av en nasjonal dugnad som har pågått i mange år over hele landet. Materialet legges ut i søkbar form på Digitalarkivets hjemmesider (*Arkivverket.no*, *klikk arkfane Digitalarkivet*, *klikk arkfane Finn kilde*, og *skriv Røyken i søkefeltet for fritekst*). Der finnes, foruten kirkebøkene, mye interessant historisk materiale fra Røyken, både i skannet og i søkbar form.

I 2016 har komitéen på det nærmeste slutført transkripsjonen av døpte i Røykens Ministerialbok nr 5 (1833 – 1856). Innførslene i denne er fortløpende blitt korrekturlest, og det ferdige materialet vil bli oversendt Digitalarkivet i løpet av etter vinteren.

I tillegg er et komitémedlem i skrivende stund godt i gang med transkribering av konfirmerte i Røykens Ministerialbok nr 4 (1814 – 1832). Det transkriberte materialet fra denne er også fortløpende blitt korrekturlest.

Ta gjerne kontakt dersom du har lyst til å delta i dette arbeidet. Se kontaktinfo på historielagets hjemmesider historielaget.no

Årbokkomiteen

Komiteen har i 2016 bestått av fire personer, redaktør Bjarne Kjos, Terje Martinsen, Jørn Jensen og Inger Drengsrud Førde.

Grafisk designer Vemund Tollefsen har også i år stått for utformingen av årboka.

Inger Drengsrud Førde skrev en omfattende artikkel om Brøholtholmen, Jørn Jensen skrev om «Familien Pettersen på Spikkestad» fra midten av 1800-tallet og fremover. Terje Martinsens hadde to artikler om «Eierskifte og nybygg på Hotvedt - verdier», og «Fattigdom og elendighet på Brøholtstranda på slutten av 1800-tallet».

Av bidragsytere fra historielaget utenfor komiteen skrev Kåre Selvik om «Skarpsellere fra Nærnes», Bernt Otto Hauglin reiseskildringer med «F - 183» og Svein E. Majerberget om sommerhalvåret og vinterhalvåret i på landsbygda.

I tillegg hadde vi to artikler fra bidragsytere utenfor historielaget, en ekstra takk til disse. Den første er en stor artikkel om jakthistorier i Årosområdet på slutten av 1800-tallet, skrevet ned og illustrert tidlig på 1900-tallet av Jens Berntsen Follestad og tilrettelagt for historielaget av hans barnebarn Arild Follestad.

Den andre artikkelen er skrevet av Håvard Kilhavn om «Årstidsvariasjoner i fødsler og konsepsjoner 1705-1730».

Årboka ble som vanlig planlagt ferdig levert fra trykkeriet til midten av november, så stoffet måtte være ferdig redigert fire uker før dette. For å få til dette måtte førsteutgaven av stoffet leveres ca 1. september, deretter ble det korrekturrunder, og for enkelte møter med Vemund Tollefsen, hvor man fikk den endelige utformingen av stoffet. Komiteen hadde ett møte, mens mesteparten av behandling gikk via mail og telefon.

Kjell Jørgensen har som tidligere bidratt med utvalg av bilder fra historielagets samling, samtidig som han har skannet, behandlet og videresendt bilder som var utlånt av informanter.

Resultatet ble en årbok på 120 sider, som ble levert Kornmagasinet 17. november.

I årets årbok skaffet Per Olav Berg annonser til fire sider i årboka og dette ga et pent tilskudd til finansiering av årboka.

Huskomiteén

Komiteén har ansvaret for drift og vedlikehold av Kornmagasinet (KM) og Gjellumstua, og har i perioden bestått av Marit Solberg, Jens Sundby, Ottar Bergli og Bernt Otto Hauglin.

Avtalen med Røyken kommune angående parkeringsplassen er fortsatt ikke fulgt opp av kommunen.

Det har vært et stille år med kun rutinemessig aktiviteter fra komiteén. Vinduer har vært vasket og det er ryddet grus og kvist rundt KM.

Gressklippingen ble i 2016 utført av Andrzej Ziecklikowski, den nye eieren av huset til Einar Solberg. Dette har fungert bra, han følger godt opp med klipping og stell hele sommeren. Det er gjort avtale også for 2017. Klippeutstyret oppbevares i hans garasje som før. Service på utstyret er sponset av Wear Maskin, stor takk for det!

Innvendig gulvmaling og utvendig maling er utsatt til sommeren 2017

Både Kornmagasinet og Gjellumstua er i god stand.

Arrangementskomiteén

Medlemmer av komiteén i 2016 har vært Anne Viken, Frøydis Heimdal, Inger Graff, Ingunn Bergem, Laila Bjerknes, Kari og Edgar Jensen og Marit Solberg(leder). Komiteén har nå lagt bak seg jubileumsåret som også har vært spesielt arrangementsmessig.

Komiteén har hatt ansvaret for mat og drikke og pynting til følgende arrangementer: 20. januar jubileumsfest, 11. februar isskjæring, 10. mars årsmøte, 4. og 5. juni familiedager på Hernestangen, 15. september fellesmøte med Vollen Historielag, 13. oktober høstmøte og 1. desember julemøte.

En stor takk til kommunen for at vi fikk benytte en restaurert hovedbygning på Hernestangen til kjøkken og kafé under familiedagene 4. og 5. juni.

Vil også nevne at medlemmer og ikke medlemmer har møtt opp i hopetall til alle arrangementene.

Komiteémedlemmene takkes for godt gjennomført samarbeid i 2016.

Røykenkalenderen

I samarbeid med Lions Røyken er det laget og trykket 1000 eksemplarer av Røykenkalenderen for 2017. Dette er kalender nr. 12 i rekken. Kalendrene deles likt mellom Lions og Historielaget og selges for Kr 100 pr stk. Noen av de overskytende kalendere vil bli delt ut gratis som en reklame for historielaget.